

28/12

Från och till Grönköping

Det har blivit en vana att till omväxling med yngre föda läsa Grönköpings Veckoblads årsbok under juldagarna. För en publicistisk polemiker har boken ett speciellt behag. Att läsa så mycket dumheter och veta att de är tillkomna i ond tro, att de inte är allvarligt menade, utan skrivna för att roa oss just genom sin dumhet är en lisa. Världen utanför Grönköping är ändå bra klok, säger man sig; där ler alla åt dessa larvigheter.

Så kommer de riktiga tidningarna och avbryter. Skönt att glida över till vad som på en gång är förnuftigt och verkligt, skönt att komma från Grönköping till Stockholm.

Kungen har hållit tal på julafton, ett fint och djuptänt tal, står det i tidningarna. Han uppmanar oss att vara snälla och ha humor. Enligt hans erfarenhet är "en portion gott humör högeligen hälsosamt". Allvarliga ting skall visserligen, erinrar han sig, "dryftas med tillbörligt allvar", men även i sådana sammanhang "kan ett litet skämtsamt ord vara välgörande". "Det godmodiga, vänliga skämtet, glimten i ögat, är en värdefull faktor i den dagliga samvaron, så i hemmet som på arbetsplatsen." Kungen har rent av tänkt ut att humorn liknar "oljan som får maskinen att arbeta utan att gnissla". Att barnen är glada vid jul finner han "högst naturligt och tillbörligt"; föräldrarna bör dock begagna julstämningen "för att genom eget exempel eller vänlig, gärna

skämtsam undervisning, lära barnen både det riktiga och det gagnande i hänsynen till andra", ett förvisso värdefullt påpekande. Vilket sinne för humor måste inte en man ha som talar så vackert och initierat om den! En av våra stora tidningar prisar också talet som "enkelt och flärdfritt och utan varje spår av yviga fraser och tyngande retorik"; det är en karaktäristik som i varje ord är sann. Endast en tidning, visserligen monarkistisk, men tydligen i total avsaknad av humor, frågar sig varför kungen måste tala så "att kungaordens påtagligaste effekt blir att befördra julglädjen i Republikanska klubben". Vilken absurd fråga! tänker humoristerna runt om i landet.

Kungen hyllade också freden. Vår stora arbetarorganisationens stora tidning för djärvt tanken vidare. Betyder den inte, sägs det, att vi måste vara tacksamma mot "de män vid rikets roder, som under det senaste krigets väldiga påfrestningar lyckades styra det svenska statskeppet genom bränningarna". Här får den kungliga humorn sitt behövlige komplement, den "tillbörliga" högstämtheten. Och tidningen fortsätter med ett hårt och rättvist ord om "den egoistiska avundsjuka" som tar sig uttryck i "den sura kritiklusten och den krassa efterklokheten" i relation inte bara till de styrande under kriget, utan också till den berömda landsman (generalsekreteraren i FN, inte kungen) som i dessa dagar talat till vårt folk. Kritikerna är, skriver tidningen, inte bara elaka, utan också fega, "de första som söker rädda sig från det sjunkande skeppet".

För många svenskar måste det vara en uppbyggelse att läsa dessa manliga ord. Här finns ingen elakhet, blott rättvisa; det är klart att den journalist som dragit fram nya fakta från krigstiden måste vara en lymmel. Och vilken vacker

huvudtanke: Låt oss prisa dem som styrt och dem som styr oss, bråka inte om vad de gjort eller gör, amen.

Och så kommer vi till den stora tidningen på andra sidan det politiska fältet. Den har i en vecka sökt något som kunde sägas till försvar för generalsekreterarens tal, och nu har den funnit det — i Göteborgs-Posten. Angreppen mot talet är "småsinta" och skadar rent av vårt anseende ute i världen. Generalsekreteraren har ju sagt att det finns "ett direkt sammanhang mellan Europas kulturella traditioner och politiska möjligheter" och att det nationella och det internationella måste ses "som delar i ett större sammanhang". Är det inte bra sagt, vad är det för illasinnade kverulanter som opponerar? Annu ett manligt och myndigt ord — så talar Svenska Dagbladet, och så talar också Stockholms-Tidningen.

Den idylliska julresan till Grönköping är avslutad.